

روزشمار جنگ اروز شصت و پنجم

عبور ابرفتکش ایرانی از کمند ۱۷ ناو جنگی آمریکا نشان‌دهنده برخورد «واقعیت سخت» با «توهم هژمونیک» است

تحمیل اراده، تحقیر محاصره

شصت و پنجمین روز نبرد، روز برخورد «واقعیت سخت» با «توهم هژمونیک» بود. در حالی که دونالد ترامپ تلاش می‌کند با لفاظی‌های تکراری و ادعای «بررسی طرح صلح»، چهره‌ای مقتدر از خود در کاخ سفید به نمایش بگذارد، خروج موفقیت‌آمیز یک ابرفتکش ایرانی از کمند نیروی دریایی آمریکا، داستان دیگری را روایت کرد. روز گذشته، ایران با قرار دادن یک طرح جامع ۱۴ماده‌ای روی میز واشنگتن، نه‌تنها ابتکار عمل دیپلماتیک را به دست گرفت، بلکه به صراحت اعلام‌کرد پایان جنگ، تنها با پذیرش شروط یکپارچه مقاومت –از خلیج فارس تا سواحل مدیترانه– ممکن است. این‌تصویر ابرقدرتی است که در دریا تحقیر می‌شود و در میز مذاکره، چاره‌ای جز خواندن دیکته حریف ندارد.

■**معمای «هیوج»؛ وقتی دزدی دریایی دور زده شد**

مهم‌ترین تحول ۲۴ساعت گذشته، در آب‌های آزاد رقم خورد؛ تحولی که نه‌تنها یک پیروزی لجستیک برای ایران، بلکه یک «سیلی اطلاعاتی و عملیاتی» به پنتاگون بود. گزارش نهاد بین‌المللی ردیابی کشتی‌ها فاش کرد ابرفتکش ایرانی «هیوج» با خاموش کردن سیستم ردیابی خود، از جنگ ۱۷ ناو جنگی و صدها هواپیمای آمریکایی گریخته و با محموله‌ای به ارزش ۲۲۰ میلیون دلار به سلامت به شرق آسیا رسیده است. همچنین براساس اعلام ناکر ترکز که بر روند جابه‌جایی نفتکش‌ها در سطح جهان نظارت دارد،درماه میلادی گذشته از ۲۵ نفتکش حامل نفت خام ایران، ۱۶،نفتکش از محاصره آمریکا گذر کرده است.اما نقطه عطف دیگر، رومانی از دیپلماسی فعال و مقتدرانه ایران بود. طرح ۱۴ماده‌ای ایران که از طریق میانجی‌ها به واشنگتن ارسال شده، یک «نقشه‌راه ژئوپلیتیک» است. این طرح، مفهوم «وحدت جبهه‌ها» را از یک شعار نظامی به یک دکترین دیپلماتیک تبدیل کرد.

همزمان پیام سپاه پاسداران به ترامپ مبنی بر اینکه باید «بین یک عملیات نظامی غیرممکن و یک توافق بد یکی را انتخاب کند» نشان می‌دهد ایران به خوبی از محدودیت‌های کاخ سفید آگاه است. ترامپ اکنون با مجلسی رویه‌رو است که ۵۵سناتور آن خواهان محدود کردن اختیارات جنگی او هستند؛ رئیس‌جمهوری که در داخل خانه خود اعتبار ندارد، نمی‌تواند شروط صلح را به کشوری که بر تنگه هرمز مسلط است، دیکته کند.

تحلیل

هدایت جاوید | معمول است که می‌گویند دموکرات‌ها با پنبه سر می‌برند، جمهوری خواهان با شمشیر. اگر «الاغ‌ها» با روش‌های نرم و فربکارانه وقایم شدن پشت مفاهمیمی زیبا مانند دموکراسی، آزادی، برابری و… می‌خواهند دستکش مخملین بر دست چندی سیاست‌خارجی کثیف آمریکا کشیده و جنایت‌های واشنگتن را ماست‌مالی کنند ولی «فیل‌ها» تا حدی رو بازی می‌کنند. در این میان، ترامپ جمهوری‌خواه چهره‌ویژه‌تری است؛ او آینده تمام و کمالی است از واقعیت آمریکا. رئیس‌جمهور ایالات متحده با ویژگی‌های شخصیتی خاص و نگاه‌پوپولیستی، این روزها با دعوای سیاسی و نمایش رسانه‌ای که به‌راه انداخته بیش از پیش حقیقت‌وچودی‌کشورش را عیان کرده؛ اتفاقاتی که محصول درگیری با جمهوری اسلامی است. در زیر چهار پرده از اقدامات و اظهارات ترامپ که نتیجه‌گفرتاری وی در گرداب جنگ با ایران بوده و مطمئناً کاخ‌سفیدرابیش از پیش نزد جهانیان رسوا وبی اعتبار خواهد کرد را مرور می‌کنیم.

دزدان دریایی آمریکایی: مقامات کاخ‌سفید که تاکنون با توسل به انواع واقسام حیل‌ها تلاش کرده‌اند حمله غیرقانونی به ایران را توجیه کنند حالا با یک واقعیت مواجه هستند که بر زبان رئیس‌جمهور جاری شده. ترامپ درباره

تحلیل

سعید پوستچیان | در دل توفان تحولات سیاسی و نظامی روزگار ما، تحلیلگران جهانی اغلب از «رقابت ژئوپلیتیک، بحران هسته‌ای»، «جنگ نیابتی» و «مبارزه با تروریسم» سخن می‌گویند؛ اما آنچه در لایه‌های زیرین این واژگان پنهان مانده، یک تقابل بسیار کهن‌تر، عمیق‌تر و سرنوشت‌سازتر است: تقابل دو «الهیات تمدنی»؛ دو نگاه‌بنیادین به هستی، به‌خدا، به تاریخ و به‌سرنوشت انسان. این تقابل، نه در اتاق‌های شورای امنیت، که در اعماق کتاب‌های مقدس، در ادبیات، در عرفان و در حافظه تاریخی ملت‌ها ریشه دارد. و امروز، جمهوری اسلامی ایران، وارث و پرچمدار یکی از این دو نگاه، در مصاف با ائتلافی قرار گرفته که نگاه‌مقابل رانمایندگی می‌کند. برای فهم عمیق این نبرد، باید از حاشیه تحولات روز به مرکز تقابل رفت؛ باید از تحلیل‌های مقطعی سیاسی‌امنیتی فراتر رفت و پرسید: «مسئله‌اصلی چیست؟» مسئله‌اصلی، بر سر یک کلمه است: «یدالله». دست‌خدا. آیا دست خدا بسته است یا گشوده؟ آیا تاریخ روز و روز پیش می‌برد، یا اراده‌الهی از پس همه‌این پرده‌ها جاری است؟ پاسخ به این پرسش، نه یک انتخاب آکادمیک‌بی‌طرف، که یک «گسست تمدنی» است.

■**دو الهیات، دو سرنوشت**

در سوره مائده آیه ۶۴، قرآن کریم پرده از یک شکاف الهیاتی عمیق برمی‌دارد: «وَقَالَتِ الْيَهُودُ يَدُ اللَّهِ مَغْلُوبَةٌ عَلَتْ أَيْدِيَهُمْ وَأَعْجَبُوا مَا قَالُوا بَلْ يَدَاهُ مَبْسُوطَتَانِ يُوقِفُ كَيْفَ يَشَاءُ». یهود گفتند: «دست‌خدا بسته‌است». دست‌های خودشان بسته باد و نفرین بر آنان به‌خاطر آنچه گفتند؛ بلکه هر دودست خدا گشوده‌است؛ هر گونه‌بخواهد می‌بخشد.

این آیه صرفاً یک گزارش تاریخی از یک ادعای قومی نیست. اینجا «ید» استعاره از «قدرت»، «اراده» و «فاعلیت» است. این آیه، دو جهان‌بینی کاملاً متضاد را در برابر هم قرار می‌دهد: جهان‌بینی «یدالله مغلوله» (دست بسته): در این نگاه، خداوند پس از آفرینش، از صحنه تاریخ کنار رفته است.

گروه سیاسی | در شرایطی که تحولات میان ایران و آمریکا به نظر در حالت سکون قرار گرفته و آتش‌بس نیم‌بند چارچوب روابط طرفین را تعیین می‌کند، روز گذشته انتشار برخی گمانه‌ها درباره جزئیات طرح مذاکراتی پیشنهادی تازه تهران به واشنگتن نگاه ناظران سیاسی را به سوی خود کشاند. طبق گزارش‌های منتشر شده، رد و بدل پیام‌ها از طریق پاکستان به عنوان میانجی ادامه دارد و تهران در واکنش به پیشنهاد۹بندی واشنگتن پاسخ ۱۴بندی مشتمل بر نئوس مدنظر خود برای خاتمه جنگ را به طرف مقابل ارائه کرده که با رویکرد و نگاه منطقی و رو به جلو، ضمن رعایت خط قرمز و ملاحظات حاکمیت، پایان نهایی جنگ را هدف‌گذاری کرده است.

در بیان جزئیات و نکات برجسته طرح مذکور، باید گفت به سبب بی‌اعتمادی ذاتی به طرف غربی، تهران روندی سه‌مرحله‌ای، به ترتیب توقف درگیری‌ها، پرونده هسته‌ای و تحریم‌ها و موضوع امنیت پایدار منطقه‌ای را پیشنهاد کرده است. آمریکا در پیشنهاد گذشته خود درخواست دوامه آتش‌بس داده بود، اما ایران تأکید کرده باید موضوعات در ۳۰روز تعیین تکلیف شود و موضوع به جای تمدید آتش‌بس بر «اتمام جنگ» متمرکز است. همچنین در این طرح مباحثی مانند تضمین عدم تجاوز نظامی، بیرون بردن نیروهای نظامی آمریکا از محیط پیرامونی ایران، رفع محاصره دریایی، آزادسازی دارایی‌های بلوکه شده ایران، پرداخت غرامت، لغو تحریم‌ها و پایان جنگ در همه جبهه‌ها از جمله لبنان، سازوکار جدید تنگه هرمز و… گنجانده شده است.

■**جزئیات طرح ۱۴بندی ایران**

طبق اخبار منتشر شده، ارائه طرح مذکور، پس از طی مراحل متعارف تصمیم‌سازی در نهادهای ذی‌ربط نظام و دریافت مجوزهای لازم صورت گرفته است. به‌نظر می‌رسد ادامه مسیر دیپلماتیک از طریق پاکستان، اگرچه در فضایی مملو از سوءظن نسبت به طرف آمریکایی انجام می‌شود، اما همزمان نشانه جدیت و اعتماد به نفس ایران در پیگیری حقوق و منافع ملی خود در مواجهه با آمریکاست.

الجزیره با ذکر این مسئله، روز گذشته به بیان جزئیات پیشنهاد توافق چارچوبی ایران به آمریکا پرداخت. این رسانه در گزارش ادعایی خود با بیان اینکه کلیات پیشنهاد تهران شامل سه مرحله اصلی است، نوشت: مرحله نخست توقف درگیری‌ها و امنیت منطقه‌ای است که هدف این مرحله تبدیل آتش‌بس به پایان کامل

انتشار گمانه‌ها درباره طرح پیشنهادی تازه تهران به واشنگتن

نگاه ناظران سیاسی را به‌سوی خود کشاند

جزئیات طرح ۱۴بندی ۳مرحله‌ای

سخنگوی وزارت خارجه روز گذشته در گفت و گویی رسانه‌ای در واکنش به ادعای الجزیره تأکید کرد طرح ایران منحصرأ منوط به پایان جنگ است

جنگ در بازه زمانی دست‌کم ۳۰روزه است. جزئیات مرحله‌نخست عبارت‌انداز:تضمین‌بین‌المللی:تشکیل یک مرجع بین‌المللی برای تضمین عدم بازگشت به وضعیت جنگی، تعهد عدم تعرض: توقف جنگ در کل منطقه و تعهد متقابل ایران و آمریکا به عدم تجاوز: تنگه هرمز: بازگشایی تدریجی تنگه هرمز، ایران، مسئولیت پاک‌سازی مین‌ها را بر عهده می‌گیرد و با دریافت حمایت(بشیتبانی) از سوی آمریکا در این زمینه مخالفت نمی‌کند. رفع محاصره: رفع تدریجی محاصره بنادر ایران متناسب با روند بازگشایی تنگه هرمز. خروج نظامی: عقب‌نشینی نیروهای آمریکایی از محیط دریایی پیرامون ایران و پایان دادن به وضعیت بسیج نظامی. خسارت‌ها: اصلاح بند مربوط به جبران خسارت‌ها با یک جدول زمانی است.

طبق گزارش الجزیره، مرحله دوم بر پرونده هسته‌ای و تحریم‌ها متمرکز است شامل تصمیم‌دغنی‌سازی: بحث درباره توقف کامل عملیات غنی‌سازی اورانیوم برای یک سقف زمانی که ممکن است تا ۵سال باشد. بازگشت ایران به غنی‌سازی ۳/۶درصدی پس از پایان سقف زمانی، بر اساس اصل «ذخیره صفر». حفظ زیرساخت‌ها: رد هر گونه برچیدن زیرساخت‌های هسته‌ای یا تخریب تأسیسات. سرنوشت ذخایر: بررسی سرنوشت ذخایر اورانیوم با غنی‌سازی بالا بین دو گزینه انتقال به خارج یا رقیق‌سازی. رفع تحریم‌ها: تأکید بر ضرورت وجود سازوکاری روشن برای لغو تحریم‌ها در برابر اقدام‌های هسته‌ای. آزادسازی اموال: لغو تحریم‌ها شامل آزادسازی تدریجی پول‌های بلوکه شده بر اساس یک جدول زمانی است.

جنگ با ایران، آمریکا را گرفتار کرده و ترامپ با رفتار و اقدام‌های مضحک خود بیش از پیش در مسیر رسوایی واشنگتن گام برمی‌دارد

استندآپ کمدی سیاسی «فیل‌ها» و«الاغ‌ها»

نمایندگان وپیمانندگان موضوع دریافت مجوز جنگ توسط رئیس‌جمهور که‌در رسانه‌های خارجی بازتاب بسیاری داشته، به دودستگی سیاسی دامن زده و صدای مخالفان را بلند کرده‌است.

به‌طور نمونه‌جاک سومر، رهبر اقلیت‌دموکرات در سنا ادعای ترامپ را مزخرف خوانده و تأکید کرده او باید درباره این جنگ غیرقانونی پاسخگو باشد.

بی‌جنبه‌بازی ترامپ: آمریکای ترامپ با متحدان اروپایی بر سر نحوه مواجهه با ایران به‌ویژه در مسئله تنگه هرمز به چالش جدی برخوردده است. به نظر این روزها آش این تقابل به حدی شور شده که پس از انتقاد صدراعظم آلمان ،کاخ‌سفید عنان اختیار از دست داده و مدعی شده ۵هزار سرباز خود را از این کشور خارج خواهد کرد. این اقدام پس از آن صورت می‌گیرد که فریدریش مرتس گفته بود ایالات متحده در جنگ توسط ایران تحقیر می‌شود.

دوشنبه ۱۴ اردیبهشت ۱۴۰۵ | ۱۶ ذی القعدة ۱۴۴۷ | ۴ می ۲۰۲۶ | سال سی و نهم | شماره ۱۰۹۱۸ | WWW.QUDSONLINE.IR

مرحله سوم بر امنیت پایدار منطقه‌ای اشاره دارد. در این مرحله تهران پیشنهاد ورود به یک گفت‌وگوی استراتژیک و راهبردی با کشورهای عربی و محیط پیرامون برای ساخت یک نظام امنیتی فراگیر که شامل تمام منطقه باشد را مطرح کرده است.

■**صلح با توییت بدست نمی‌آید**

سخنگوی وزارت خارجه اما روز گذشته در گفت و گوی رسانه‌ای در واکنش به ادعای الجزیره تأکید کرد که طرح ایران منحصرأ منوط به پایان جنگ است . اسماعیل بقایی افزود: سایر مواردی که مطرح می‌شود بخشی از آن مربوط به سوابق مذاکرات با آمریکا است و الان طرح ۱۴بندی ایران متمرکز بر خاتمه جنگ است و مطالبی که در رسانه‌ها مطرح می‌شود، صحت ندارد. در این مرحله ما مذاکره هسته‌ای نداریم.

گمانه‌زنی‌ها درباره طرح مذاکراتی و مفاد پیشنهادی جمهوری اسلامی به طرف غربی در شرایطی است که دونالد ترامپ همچنان به خط‌و‌نشان کشیدن برای تهران ادامه داده و شامگاه شنبه با انتشار توییته نوشت: به‌زودی طرحی را که ایران همین حالا برای ما فرستاده بررسی خواهم کرد، اما تصور نمی‌کنم قابل قبول باشد. جمهوری اسلامی اما همزمان با تقویت ابزارهای میدانی، با ارائه طرح پیشنهادی اخیر نشان داده به دیپلماسی فرصتی دوباره داده است.

با این اوصاف درباره انتخاب مسیر پیش رو اکنون توپ در زمین واشنگتن است. فارین‌افز با اشاره به همین مسئله می‌نویسد: «راهبرد ترامپ برای به زانو درآوردن ایران از طریق محاصره و جنگ، به بن‌بست رسیده است. ایران نشان داده در مقایسه با غرب «آستانه تحمل درد» بسیار بالاتری دارد و حالا این اقتصاد جهانی و امنیت ملی آمریکاست که در حال خرد شدن است.» در ادامه آمده است: «آمریکا باید بهای صلح با ایران را بپردازد و خود را برای دادن امتیازات سخت و دردناک آماده کند. زمان به نفع ترامپ نیست. ترامپ برای رسیدن به صلح، باید از غرور سیاسی خود بگذرد و امتیازاتی بدهد که شاید برای پایگاه رأی‌دهندگانش تلخ باشد؛ از جمله رفع واقعی تحریم‌ها، قبول نفوذ منطقه‌ای ایران و توقف تلاش برای تغییر نظام. صلح با ایران با یک «عکس یادگاری» یا یک «توییت» حاصل نمی‌شود، بلکه نیازمند یک فرایند دیپلماتیک جدی و چندجانبه است که در آن آمریکا به جای «دپکته کردن شروط» به «مذاکره واقعی» بپردازد.»

ایران فقط سه روز فرصت دارد: موارد گفته‌شده که بیانگر هزینه‌سازی سومنی

مانند ترامپ برای آمریکا وهمچنین کلیت جامعه جهانی است در شرایطی است که او چند روز پیش نیز با اشاره به محاصره دریایی ایران توسط ایالات متحده مدعی شده بود جمهوری اسلامی به دلیل بر شدن مخازن نفتی، تنها حدود سه روز زمان دارد به توافق با واشنگتن که بدهد الا بالا بیاشگاه و خط‌انزری آن منفرج خواهد شد. این نوع پیش‌بینی البته با تمسخر مقامات ما رویه‌رو شده و محمداقراقالیباف با پایان مهلت ادعایی ترامپ در توییته نوشت: سه‌روز گذشت، هیچ‌چاهی منفرج نشد. می‌توانیم تا ۳۰روز تمدید کنیم. کسانی که نظریه محاصره را مطرح می‌کنند و قیمت نفت را به بالای ۱۲۰دلار رسانده‌اند. ایستگاه بعدی: ۱۴۰دلار.

ادامه‌رفتارهای غیرمنطقی ترامپ که تبعات آن شهروندان آمریکایی وجامعه جهانی را گرفتار کرده در شرایطی است که سیدمهدی طباطبایی، معاون ارتباطات واطلاع‌رسانی دفتر رئیس‌جمهور به‌تازگی با اشاره به این مسئله در شبکه اجتماعی ایکس نوشت: «استندآپ کمدی‌های ترامپ شرم‌آور و توهع‌برانگیز شده‌است، اظهارات دیگر دولت‌مردانش هم عمقی همین اندازه دارد. حق مردم آمریکا این همه تحقیر نیست، روزگاری کسانی چون آبراهام لینکلن اداره این کشور را عهده‌دار بوده‌اند. از کجا تا به کجا... غم‌انگیز است.»

«واقعیت» قدرت نیست. آن‌ها با تزریق روزانه «یأس»

«ترس» و «تحقیر» می‌خواهند حافظه تاریخی و اعتماد به نفس تمدنی یک ملت را نابود کنند.

اما در سوی دیگر، سلاح جمهوری اسلامی، «حافظه تمدنی» و «گفتمان مقاومت» او است. این گفتمان، ریشه در قرآن دارد که می‌فرماید: «...إِن تَنْصُرُوا اللَّهَ يَنْصُرْكُمْ وَيُثَبِّتْ أَقْدَامَكُمْ» (محمد:۷). ودر حماسه عاشورا «هیبات منالذلة» ودر تاریخ معاصر که جوانان این ملت با دست‌خالی اداملی مالا مال از ایمان، در خرمشهر و فاو و حلب حماسه‌ها آفریدند. این‌ها، «منابع گفتمانی» یک تمدن هستند؛ منابعی که با هیچ تحریمی تمام نمی‌شوند و با هیچ بمبی از بین نمی‌روند. این همان «سفره‌آز زیر زمینی» عظیمی است که قرن‌ها این سرزمین را اسیراب کرده است. جمهوری اسلامی ایران، امروز در «سن جوانی» تمدنی خود به سر می‌برد. اوزخمی‌خسته است. فشارها کم‌رشکن است. اما این، شب تاریخ است. نسل‌های آینده ممکن است از امروز ما به‌عنوان یک «شب ظلمانی» یاد کنند، اما اگر «صبر» و «استقامت» این نسل و این نظام بر مبنای «بَلِّ يَدَاةَ مَبْسُوطَتَانِ» استوار باشد، طولع آن‌ها را خواهند دید. «گروهک»‌های پراکنده مقاومت در منطقه، وابسته به یک «تمدن ریشه‌دار»، در تاریخ‌ترین لحظات تاریخ‌رخش نیز «هسته‌سخت» خود را حفظ می‌کند. هسته‌ای که نه در یادگان‌ها، که در دل مادرانی است که فرزندانشان را با(یاحسین(ع)) شیر می‌دهند؛ در قلم‌شاعرانی است که هنوز از «عشق» و «عدالت» می‌سرایند؛ و در زمره سحرگاران مؤمنانی است که «بَلِّ يَدَاةَ مَبْسُوطَتَانِ» را نه با زبان، که با جان، زندگی می‌کنند. این است راز ماندگاری. این است چرایی این جمله که: «إِنَّ الْبَاطِلَ كَانَ زَهُوقًا» (همانا باطل، رفتنی است) (اسراء:۸۱). در پایان این مصاف‌فولانی، این «دستی گشوده خدا» است که می‌ماند؛ دستی که تاریخ با همه پیچیدگی‌اش، در نهایت به سوی آن در حرکت است.

■**میدان نبرد اصلی: رسانه، گفتمان، حافظه**

در این نبرد تمدنی، میدان اصلی لزوماً جبهه‌های نظامی نیست. یک تمدن، بیش از آنکه با بمب، یا «گفتمان» زندگی می‌کند یا می‌میرد. اسرائیل و آمریکا را در اختیار داشتن «امپراتوری رسانه‌ای» جهانی، بزرگ‌ترین عملیات «کاشت گفتمانی» تاریخ را اجرا می‌کنند. آن‌ها می‌گویند این گزاره را در ذهن انسان‌ها از جمله خود ایرانیان حک کنند که: «یدالله مغلوله». یعنی چاره‌ای جز تسلیم در برابر